МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет культури і мистецтв
Кафедра бібліотекознавства і бібліографії

Затверджено
На засіданні кафедри бібліотекознавства і бібліографії Львівського національного університету імені Івана Франка
(протокол № 6 від 18 січня 2021 р.)

Зав. кафедри бібліотекознавства і бібліографії, доц. Демчук Н. Р.

Силабус з навчальної дисципліни «Бібліотечне краєзнавство», що викладається в межах ОПП (ОПН) першого (бакалаврського) рівня вищої освіти для здобувачів зі спеціальності 029 Інформаційна, бібліотечна та архівна справа

Львів 2021 р.

Назва курсу	Бібліотечне краєзнавство
Адреса викладання курсу	м. Львів, вул. Валова, 18
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Факультет культури і мистецтв, кафедра бібліотекознавства і бібліографії
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	02 “Культура і мистецтво”, 029 “Інформаційна, бібліотечна та архівна справа”
Викладачі курсу	Біловус Галина Григорівна, кандидат філологічних наук, доцент кафедри бібліотекознавства і бібліографії
Контактна інформація викладачів	bilovushalyna@gmail.com halyna.bilovus@lnu.edu.ua
Консультації по курсу відбуваються	щовівторка, 15.00 – 16.00 год. (вул. Валова, 18, ауд. 14) Також можливі он-лайн консультації. Для цього слід писати на електронну пошту викладача.
Сторінка курсу	
Інформація про курс	Дисципліна “Бібліотечне краєзнавство” є нормативною дисципліною зі спеціальності 029 “Інформаційна, бібліотечна та архівна справа” для освітньої програми першого (бакалаврського) рівня освіти, яка викладається в ІІ семестрі в обсязі 3 кредити (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS).
Коротка анотація курсу	Навчальний курс “Бібліотечне краєзнавство” – нормативна дисципліна, що забезпечує професійну підготовку студентів спеціальності 029 “Інформаційна, бібліотечна та архівна справа”, оскільки оволодіння методикою краєзнавчої роботи бібліотек в усіх її аспектах і виявах є необхідною умовою формування бібліотечного фахівця. Пріоритетними напрями розвитку бібліотечного краєзнавства як галузі науково-практичної діяльності є розширення його видів і форм, урізноманітнення краєзнавчих інформаційних потреб, поширення краєзнавчих знань. Курс тісно пов’язаний з такими загальнопрофесійними і спеціальними дисциплінами, як „Бібліотекознавство”, „Бібліографознавство”, „Краєзнавство”, „Історія української бібліографії”, „Документознавство”, „Книгознавство”, „Історія української книги” та ін.
Мета та цілі курсу	Мета та цілі нормативної дисципліни “Бібліотечне краєзнавство”: засвоєння студентами теоретичних основ бібліотечного краєзнавства, його суттєво-функціональної структури на терені розгляду бібліотеки як соціального інституту; основних етапів становлення та розвитку бібліотечного краєзнавства; методики краєзнавчої діяльності бібліотек, новітніх інформаційних технологій у краєзнавчій роботі бібліотек.
Література для вивчення дисципліни	Рекомендована література: *Основна* 1. Положення про краєзнавчу роботу бібліотек системи Міністерства культури і мистецтв України : Наказ М-ва культури і мистецтв України № 314 від 11.06.96 // Краєзнавча діяльність бібліотек : метод. посіб. – Київ, 2002. – С. 197–205. 2. Положення про систему депозитарного зберігання бібліотечних фондів України : Затв. Міністерством культури і мистецтв України від 02.12.96 № 570 / Офіц. вісн. України. – 1997. – № 8. – С. 208–211.

3. Про порядок доставлення обов'язкових примірників документів : Пост. Кабінету Міністрів України від 10 травня 2002 р. № 608 // Вісник Книжкової палати. – 2002. – № 5. – С. 5–6.
4. Библиотечное краеведение : терминолог. словарь / Санкт-Петербургская гос. акад. культуры ; сост. : В. С. Крейденко, А. В. Мамонтов. – СПб., 1998. – 86 с.
5. Бібліотечне краєзнавство на сучасному етапі : метод. посіб. / Донец. обл. універс. б-ка ім. Н. К. Крупської ; наук. ред. О. В. Башун ; авт.-уклад. Т. М. Дрьома. – Донецьк : Схід. вид. дім, 2005. – 43 с.
6. *Голубко В. Є.* Історичне краєзнавство : навч. посіб. / В. Є. Голубко, С. П. Качараба, А. В. Середяк. – Ч. 1. – Львів : ВЦ ЛНУ імені Івана Франка, 2006. – 180 с.
7. *Корнєйчик І. І.* Історія української бібліографії: Дожовтневий період (Нариси) / І. І. Корнєйчик. – Харків : Редакційно-видавничий відділ Книжкової палати УРСР, 1971. – 374 с.
8. *Корнейчик И. И.* Краеведческая библиография на Украине : конспект лекций / И. И. Корнейчик. – Вып. 1–5. – Харьков : ХГИК, 1964–1968.
9. *Королевич Н. Ф.* Українські бібліографи XX століття : навч. посіб. / Н. Ф. Королевич. – Київ : Кн. палата України, 1998. – 328 с. : іл.
10. Краєзнавча діяльність бібліотек : метод. посіб. / Держ. іст. б-ка України ; наук. ред. Н. М. Кушнаренко. – Київ : ТОВ'ЛК Мейкер : ТОВ «Ніка-Принт», 2002. – 208 с. – Режим доступу: http://www.nibu.kiev.ua/files/el_res/kraznvdijalbibl_metod.pdf
11. Краєзнавча робота в бібліотеках України : інф. бюлетень / Держ. іст. б-ка України. – К., 1990–2020. – Вил. 1–31.
12. *Кушнаренко Н. М.* Бібліотечне краєзнавство : підручник / Н. М. Кушнаренко. – Київ : Знання, 2007. – 502 с. – (Серія «Вища освіта XXI століття»). – Режим доступу: http://library.nlu.edu.ua/POLN_TEXT/POSIBNIKI_2019/425061.pdf.
13. *Кушнаренко Н. М.* Історія бібліотечного краєзнавства в Україні : навч. посіб. / Н. М. Кушнаренко. – Харків : ХДІК, 1993. – 112 с.
14. *Кушнаренко Н.Н.* Краеведческая деятельность библиотеки : учеб. пособ. / Н.Н. Кушнаренко. – Москва : МГИК, 1993. – 90 с.
15. *Мілясевич І. В.* Історія формування краєзнавчих бібліографічних ресурсів в Україні : навч. посіб. / І. В. Мілясевич. – 2-е вид., доповн. і переробл. – Рівне : [б. в.], 2013. – 176 с.
16. Справочник библиографа / науч. ред. А. Н. Ванеев, В. А. Минкина. – Изд. 3-е, перераб. и доп. – СПб. : Профессия, 2002. – 528 с.
17. Справочник библиотекаря / науч. ред. А. Н. Ванеев, В. А. Минкина. – СПб. : Профессия, 2001. – 520 с.
18. Теорія, методика і практика бібліотечного краєзнавства : бібліогр. покажч. (2007-2016) /Нац. іст. б-ка України ; укл. В. П. Кисельова, Т. С. Кудласевич. – Київ, 2017. – 195 с.

Додаткова

19. *Астапенко Т.* Бібліотечне краєзнавство в системі розвитку культури регіону / Тетяна Астапенко // Вісник Книжкової

палати. – 2000. – № 8. – С. 3–4.
20. *Бабенко Г. В.* Артефактна цінність краєзнавчого документа / Г. В. Бабенко // Стратегія комплектування фондів наукової бібліотеки: тези доп. Міжнар. наук. конф. – К., 1996. – С.125–126.
21. *Бабич В.* Бібліографічні джерела українознавства / Василь Бабич // Вісник Книжкової палати. – 2000. – № 10. – С. 11–15.
22. Бібліографічні студії пам'яті українського бібліографа Ігоря Корнєйчика (20 жовтня 2004 р.) / ХДНБ ім. В. Г. Короленка. – Харків : ХДНБ, 2004.
23. Бібліотечне краєзнавство: нові технології : матеріали міжнар. семінару (Харків, 22–23 березня 2005 р.) / Міністерство культури і туризму, Харківська держ. наук. б-ка ім. В. Г. Короленка ; укл. : Н. І. Полянська, В. О. Ярошик. – Харків, 2005. – 102 с.
24. Бібліотечне краєзнавство у відновленні історичної пам'яті народу України : матеріали наук.-практ. конф. (26-27 трав. 1997 р., м. Київ). – Київ : ДІБУ : ІПК ПК, 1998. – 249 с.
25. Бібліотечне краєзнавство як складова частина регіональної культурної політики : матеріали міжвід. наук.-практ. конф. (26 вересня 2000 р., м. Харків). – Харків : ХДНБ ім. В. Г. Короленка, 2001. – 80 с.
26. *Блажкевич А.* Дослідження розвитку краєзнавчої бібліографії Галичини [другої половини XIX – початку XX ст.] як об'єкт генезису регіонального наукознавчого руху наукової молоді / Андрій Блажкевич // Наукові праці НБУВ. – 2010. – Вип. 27. – С. 371–383.
27. *Блажкевич А.* Історична та краєзнавча бібліографічна діяльність наукового товариства ім. Шевченка (1873–1939 рр.) / А. Блажкевич // Бібліотечна планета. – 2001. – № 3. – С. 32–33.
28. *Блажкевич А.* Краєзнавча бібліографія Галичини в першій половині XIX ст. / Андрій Блажкевич // Вісник Книжкової палати. – 1999. – № 11. – С. 32–34.
29. *Блажкевич А. Л.* Краєзнавча бібліографія Галичини: становлення та розвиток (XIX ст. – 30-ті рр. XX ст.) : автореф. дис. …канд.. іст. наук : 07.00.08 – книгознавство, бібліотекознавство та бібліографознавство / Андрій Львович Блажкевич ; Київ. нац. унт культури і мистецтв. – Київ : 2003. – 19 с.
30. *Бульба Т. С.* Становлення та розвиток краєзнавчої бібліографії Поділля (друга половина XIX–XX ст.) : дис. … канд. іст. наук : 05.25.03 / Бульба Таісія Семенівна ; Київ. ін-т культури. – К., 1995. – 243 с.
31. *Веселовська О.* Зведений краєзнавчий каталог наукової бібліотеки Кам'янець-Подільського національ-ного університету імені Івана Огієн-ка / О. В. Веселовська // Наукові праці Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Серія: Бібліотекознавство. Книгознавство. – 2010. – Вип. 2. – С. 563–567.
32. *Володько В.* Бібліотечне краєзнавство як самостійний напрям діяльності бібліотек для дітей: історіографічний аспект / Валентина Володько // Вісник Книжкової палати. – 2006. – № 6. – С. 26–27 ; № 7. – С. 30–31.

33. *Ганзя І. В.* Краєзнавчий фонд бібліотеки: сутність поняття, основи структурування / І. В. Ганзя // Вісник ХДАК. – 1999. – Вип. 1. – С. 44–49.
34. *Горобець О.* Краєзнавча бібліографія в сучасному інформаційному просторі / О. Горобець // Бібл. форум України. – 2011. – № 4. – С. 26–28.
35. *Григаш Л.* Бібліотечне краєзнавство – шлях до об'єднання громади / Л. Григаш // Бібліотечна планета. – 2012. – № 2. – С. 11-15.
36. *Гуч С.* Еволюція системи краєзнавчих бібліографічних покажчиків про історичні та природничо-географічні регіони України / Світлана Гуч // Вісник Книжкової палати. – 2010.– № 7. – С. 18.
37. *Денисенко С. О.* Ділові потреби користувачів з краєзнавства / С. О. Денисенко // Вісник ХДАК. – 2001. – Вип. 6. – С. 201–203.
38. *Денисенко С. О.* Концептуальні засади формування єдиного розподіленого краєзнавчого фонду бібліотек регіону / С. О. Денисенко // Вісник Харківської державної академії культури : зб. наук. пр. / Мін-во культури і мистецтв України, ХДАК ; [редкол.: Н. М. Кушнаренко (відп. ред.) та ін.]. – Харків : ХДАК, 2001. – Вип. 7. – С. 46–51.
39. *Денисенко С. О.* Соціокультурні краєзнавчі потреби читачів: проблеми задоволення в умовах бібліотечних установ / С. О. Денисенко // Вісник Харківської державної академії культури : зб. наук. пр. / Мін-во культури і мистецтв України, ХДАК ; [редкол.: Н. М. Кушнаренко (відп. ред.) та ін.]. – Харків : ХДАК, 2001. – Вип. 5. – С. 135–141.
40. *Денисенко С. О.* Стратегічні напрямки збереження краєзнавчих та місцевих документів у бібліотеках регіону / С. О. Денисенко // Вісн. ХДАК. – Харків, 2002. – Вип. 9. – С. 167–177.
41. *Кисельова В.* Зведена картотека матеріалів з історії міст і сіл України / Валентина Кисельова // Вісник Книжкової палати. – 2003. – № 12. – С. 19–20.
42. *Кисельова В.* Краєзнавчий бібліографічний репертуар бібліотек України: методика й організація / Валентина Кисельова // Вісник Книжкової палати. – 1997. – № 3. – С. 12–15.
43. *Кисельова, В.* Національна історична бібліотека України – науково-методичний центр краєзнавчої бібліотечної діяльності та історичної бібліографії / В. Кисельова // Бібліотечна. планета. – 2015. – №1. – С. 27-31.
44. *Кисельова В.* Формування краєзнавчих баз даних як перспективний напрям розвитку інформаційного забезпечення краєзнавства / Валентина Кисельова, Ольга Михайлова // Наукові праці НБУВ. – 2007. – Вип. 19. – С. 94–99.
45. *Кузнєцова М. М.* Інформація з краєзнавства на веб-сайтах обласних бібліотек: аналіз системних елементів / М. М. Кузнєцова // Вісник Харківської державної академії культури. – Харків : ХДАК, 2009. – Вип. 26. – С. 127–138.
46. *Кузнєцова М.* Класифікація бібліотечних електронних ресурсів з краєзнавства як платформа функціонування цілісної системи // Віснин Книжкової палати. – 2009. – № 6. – С. 24–28.
47. *Кучерява Н.* Сучасні напрямки краєзнавчої роботи у наукових

бібліотеках / Наталія Кучерява, Надія Полянська // Бібліотечний форум України. – 2005. – № 3. – С. 53–55.
48. *Кушнаренко Н. М.* Бібліотечне краєзнавство – стратегія розвитку теорії і практики в умовах електронного середовища / Н. М. Кушнаренко // Вісник Харківської державної академії культури. – Харків : ХДАК, 2004. – Вип. 12–13. – С. 151–158.
49. *Кушнаренко Н.* Бібліотечне краєзнавство: сутність і структура / Наталія Кушнаренко // Вісник Книжкової палати. – 1997. – № 5. – С. 10–11.
50. *Кушнаренко Н. М.* Бібліотечне краєзнавство: формування базових напрямів / Н. М. Кушнаренко // Вісник Харківської державної академії культури. – Харків : ХДАК, 2006. – Вип. 18. – С. 86–95.
51. *Кушнаренко Н. М.* Краєзнавча функція бібліотеки / Н. М. Кушнаренко // Вісник Харківської державної академії культури. – Харків : ХДАК, 2007. – Вип. 19. – С. 76–82.
52. *Кушнаренко Н. М.* Теоретичні засади бібліотечного краєзнавства / Н. М. Кушнаренко // Вісник Харківської державної академії культури. – Харків : ХДАК, 2006. – Вип. 17. – С. 119–131.
53. *Кушнаренко Н. М.* Формування електронного бібліотечного середовища в краєзнавчому аспекті / Н. М. Кушнаренко // Вісник Харківської державної академії культури. – Харків : ХДАК, 2005. – Вип. 16. – С. 90–97.
54. *Мартюшова О.* Нетрадиційні форми краєзнавчої роботи публічних бібліотек / О. Мартюшова // Бібл. форум України. – 2011. – № 1. – С. 31–34.
55. Методичні рекомендації бібліотекам на допомогу виданню бібліографічних посібників краєзнавчої тематики / Держ. іст. б-ка України ; склад. В. П. Кисельова. – Київ, 1990. – 26 с.
56. Методичні рекомендації по складанню бібліографічних посібників серії «Дослідники рідного краю» / Держ. іст. б-ка України ; склад. В. П. Кисельова. – Київ, 1991. – 7 с.
57. Методичні рекомендації по складанню друкованих зведених краєзнавчих каталогів / Держ. іст. б-ка України ; склад. В. П. Кисельова. – Київ, 1992. – 10 с.
58. Методичні рекомендації по складанню краєзнавчих методико-бібліографічних посібників типу «Календар знаменних і памятних дат … області на … рік» / Держ. іст. б-ка України ; склад. А. М. Комська. – Київ, 1993. – 32 с.
59. Методичні рекомендації по складанню покажчиків краєзнавчих бібліографічних посібників / Держ. іст. б-ка України ; склад. В. П. Кисельова. – Київ, 1993. – 20 с.
60. Методичні рекомендації по складанню універсальних покажчиків поточної літератури про край / Держ. іст. б-ка України ; склад. З. Х. Мусіна, А. М. Комська. – Київ, 1995. – 31 с.
61. Методичні рекомендації по складанню універсальних рекомендаційних бібліографічних посібників про край / Держ. іст. б-ка України ; склад. А. М. Комська. – Київ, 1990. – 34 с.
62. *Мілясевич І. В.* Динаміка розвитку системи краєзнавчих бібліографічних покажчиків в Україні / І. В.Мілясевич // Бібліотека в демократичному суспільстві: зб. матеріалів Міжнар. наук. конф. / КДІК. – Київ, 1995. – С. 99–102.

	63. *Мілясевич І. В.* До дискусії з приводу назви основних краєзнавчих каталогів ОУНБ / І. В. Мілясевич // Державна історична бібліотека України : історія, сучасність, майбутнє : матеріали Міжнарод. наук. - практ. конф. – Київ : Арістей, 2009. – С. 130–135. 64. *Мілясевич І.* До питання про дефініцію назви “каталог місцевих видань” та відбір матеріалу до нього / Ірина Мілясевич // Вісник Книжкової палати. – 2010. – № 6. – С. 13–16. 65. *Мілясевич І.* Зведений каталог місцевих видань: проблемні питання методики ведення / І. Мілясевич // Бібліотечна планета. – 2013. – № 1. – С. 19–23. 66. *Мілясевич І.* Зведений краєзнавчий каталог обласних універсальних наукових бібліотек: проблемні питання методики ведення / Ірина Мілясевич // Вісник Книжкової палати. – 2009. – № 2. – С. 13–19. 67. *Мілясевич І.* Краєзнавчий довідково-бібліографічний апарат обласних універсальних наукових бібліотек : лекція з курсу “Бібліотечне краєзнавство” / І. В. Мілясевич. – Рівне : РДГУ, 2006. – 59 с. 68. *Парахіна М. Б.* Діяльність Українського комітету краєзнавства та його роль у розвитку етнографічної науки в 20-30-х рр. XX ст. / М. Б. Парахіна // НП НБУВ. – 2002. – Вип. 8. – С. 475– . 69. *Парпалій С.* Краєзнавчі інформаційно-бібліографічні ресурси як важчивий чинник вивчення історії України / С. Парпалій // Історія бібліотечної справи в Україні : зб. наук. пр. – Київ, 1999. – Вип. 3. – С. 125–131. 70. *Петрикова В.* Біля джерел національної бібліографії України (Місцевий друк як об’єкт дослідження краєзнавчої бібліографії) / Валентина Петрикова // Вісник Книжкової палати. – 2000. – № 11. – С. 3–6. 71. *Петрикова В.* Діячі краю в сучасній українській бібліографії : [аналіз краєзнавчих бібліографічних посібників, виданих в Україні протягом 1918–1991 рр.] / Валентина Петрикова // Бібліотечний вісник. – 2007. – № 3. – С. 14–16. 72. *Петрикова В.* Краєзнавча бібліографічна термінологія: національні особливості становлення теорії краєзнавчої бібліографії / Валентина Петрикова // Бібліотечний вісник. – 2000. – № 4. – С. 13–20. 73. *Петрикова В.* Краєзнавчий бібліотечно-інформаційний сервіс в умовах інформаційного ринку / Валентина Петрикова // Наукові праці Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського / НАН України, НБУВ ; Асоціація б-к України ; [редкол.: О. С. Онищенко (гол.) та ін.]. – Київ : НБУВ, 2002. – Вип. 9. – С. 7–16. 74. *Петрикова В.* Краєзнавчі інформаційні ресурси в новій комунікаційній ситуації сьогодення: принцип еволюціонування / Валентина Петрикова // Наукові праці НБУВ. – 2006. – Вип. 16. – С. 314–322. 75. *Петрикова В. Т.* Особливості становлення та розвитку системи краєзнавчої бібліографічної інформації в Україні (1917–1991 рр.) : автореф. дис. … канд. іст. наук : 07.00.03 / В. Т. Петрикова ; Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. – К., 2001. – 19 с.

	76. *Протопопова Е.* Краеведческая библиография: традиционные и новые формы и представления / Е. Протопопова // Библиотека. – 2000. – № 7. – С. 33–35. 77. Реалізація програми "Створення регіональних інформаційних порталів та інформаційних центрів на базі публічних бібліотек" // Бібліотечна планета. – 2002. – № 2. – С. 19. 78. *Розман І.* Краєзнавча спрямованість діяльності бібліотеки в сучасних умовах / Розман Ірина Іллівна, Курило Олександра Йосипівна, Луца Маріанна Василівна // Науковий вісник Мукачівського державного університету. Серія: Педагогіка та психологія. – 2017. – Вип. 1 (5). – С. 79–81. 79. *Савчук В.* Українське краєзнавство Галичини і бібліографія у 20–30-х рр. ХХ ст. / В. О. Савчук // Наукові праці Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Серія: Бібліотекознавство. Книгознавство. – 2010. – Вип. 2. – С. 526–537. 80. *Середяк А.* Краєзнавча тематика на сторінках просвітянських періодичних видань (кінець XIX –початок XX ст.) / Алла Середяк, Ніна Шевченко // Українська періодика: історія і сучасність : тези доп. і повідомл. Всеукр. наук.-теорет. конф. (Львів, 11–13 травня 2000 р.). – Львів, РІК. – С. 443–444. 81. *Соляник А. А.* Оптимізація системи місцевого обов'язкового примірника документів в Україні /А. А. Соляник // Вісник ХДАК. – 1999. – Вип. 1. – С. 50–55. 82. *Сташків М.* Краєзнавча діяльність: взаємозв'язок, системність, розмаїття тем і прийомів / Мирон Сташків // Вісник Книжкової палати. – 2006. – № 6. – С. 24–26 ; № 7. – С. 28–30. 83. *Теребейчик Н. Г.* Краєзнавчі видання ЛНБ ім.Стефаника АН УРСР // Бібліотека. Книга. Читач. – Київ, 1986. – С. 64–76. 84. *Тронько П. Т.* Джерельна база багатотомної «Історії міст і сіл Української РСР» та можливість її використання на сучасному етапі / П. Т. Тронько // Студії з архівної справи та документознавства. – 2003. – Т. 9. – С. 91–101. 85. *Тронько П. Т.* Історичне краєзнавство: крок у нове тисячоліття (досвід, проблеми, перспективи) / П. Т. Тронько ; НАН України, Ін-т історії. – К., 2000. – 270 с. 86. Удосконалення краєзнавчих каталогів бібліотек : метод. поради / Держ. іст. б-ка України ; склад. В. П. Кисельова. – Київ, 1992. – 19 с. 87. *Устіннікова О.* Краєзнавчих посібників багато не буває / О. Устіннікова, П. Сенько // Вісник Книжкової палати. – 2006. – № 3. – С. 10–11. 88. Формування краєзнавчих фондів бібліотек : метод. рек. / Держ. іст. б-ка України ; склад. В. П. Кисельова, Н. М. Кушнаренко. – К., 1990. – 24 с. 89. *Чеховська І. В.* Краєзнавчі блоги на сайтах обласних універсальних наукових бібліотек України / І. В. Чеховська // Збірник матеріалів Всеукр. наук.-практ. конференції до 75-річчя заснування Національної історичної бібліотеки України (м. Київ, 2-3 жовт. 2014 р.). – Київ, 2014. – С. 166-172. 90. *Ярошик В.* «Україніка» сьогодні / В. Ярошик, Т. Сосновська // Вісник Книжкової палати. – 1999. – № 7. – С. 7–8.
Тривалість курсу	90 год.

Обсяг курсу	48 години аудиторних занять, з них 24 годин лекцій, 24 годин практичних занять та 42 годин самостійної роботи
Очікувані результати навчання	Після завершення цього курсу студент буде: Знати термінологічний інструментарій бібліотечного краєзнавства; історію його становлення і розвитку в Україні; основні досягнення сучасного бібліотечного краєзнавства та дискусійні проблеми; напрями краєзнавчої діяльності бібліотек; технологію створення краєзнавчого довідково-бібліографічного апарату (краєзнавчого каталогу, системи краєзнавчих бібліографічних посібників, краєзнавчих баз даних, веб-сайтів і веб-порталів). Вміти охарактеризувати об'єкт, предмет, методи, структуру, напрями та міждисциплінарні зв'язки бібліотечного краєзнавства як наукової і навчальної дисципліни; систематизувати факти розвитку бібліотечного краєзнавства; правильно визначати бібліотечне краєзнавство як систему, що складається з чотирьох основних компонентів: краєзнавчого фонду; контингенту абонентів-споживачів краєзнавчих документів і місцевих видань; персоналу бібліотекарів, покликаних виконувати краєзнавчу роботу, і матеріально-технічної бази краєзнавчої діяльності бібліотеки; складати краєзнавчий бібліографічний покажчик; здійснювати технологію документного, інформаційного та когнітивного обслуговування з краєзнавства в бібліотеках різних видів і типів в умовах активного впровадження в бібліотечну сферу комп'ютерних технологій.
Ключові слова	Бібліотекознавство, краєзнавство, краєзнавча діяльність бібліотеки, краєзнавчий фонд, краєзнавчі інформаційні потреби користувачів, краєзнавчі бібліографічні посібники
Формат курсу	Очний
	Проведення лекцій, практичних занять та консультації для кращого розуміння тем
Теми	Тема 1. Краєзнавство як галузь знань і сфера діяльності. Понятійний апарат краєзнавства, сутність, структура, функції. Тема 2. Теоретичні засади бібліотечного краєзнавства. Тема 3. Становлення та розвиток наукових уявлень про бібліотечне краєзнавство. Тема 4-9. Генезис бібліотечного краєзнавства в Україні. Тема 10. Краєзнавча діяльність бібліотек: сутність, структура. Тема 11. Краєзнавчий фонд бібліотеки. Тема 12. Краєзнавчий довідково-бібліографічний апарат – складова частина довідково-бібліографічного апарату бібліотеки. Тема 13-14. Система краєзнавчих бібліографічних посібників і баз даних бібліотеки. Методика бібліографування краєзнавчих документів. Тема 15. Довідково-бібліографічне обслуговування з краєзнавства. Тема 16. Популяризація краєзнавчих знань.
Підсумковий контроль, форма	Іспит в кінці семестру, Комбінований
Пререквізити	Для вивчення курсу студенти потребують базових знань з гуманітарних дисциплін, достатніх для розуміння основ теорії бібліотечного краєзнавства, джерелознавства, а також сприйняття понятєво-термінологічного апарату.
Навчальні методи та	Презентація, лекції, колаборативне навчання, дискусія,

техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	підготовка студентами самостійних письмових робіт.
Необхідне обладнання	Вивчення курсу потребує використання загальновживаних програм і операційних систем, доступу до мережі Інтернет.
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за наступним співвідношенням: • практичні: 30 % семестрової оцінки; максимальна кількість балів 30; • контрольні (модульні) роботи: 55 % семестрової оцінки; максимальна кількість балів 55; • самостійна письмова робота на задану тему: 15 % семестрової оцінки; максимальна кількість балів 15. Підсумкова максимальна кількість балів 100. **Письмові роботи:** Очікується, що студенти виконають декілька видів письмових робіт (самостійна письмова робота на задану тему, тестування). **Академічна доброчесність**: Очікується, що роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших студентів становлять, але не обмежують, приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахуванння викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману. **Відвідання занять** є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися усіх строків визначених для виконання усіх видів письмових робіт, передбачених курсом. **Література.** Уся література, яку студенти не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студенти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих. П**олітика виставлення балів.** Враховуються бали, набрані на практичних заняттях, за контрольні (модульні) роботи, самостійну письмову роботу та (за необхідності) підсумкове опитування (колоквіум). При цьому обов'язково враховуються присутність на заняттях та активність студента під час практичного заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття в цілях не пов'язаних з навчанням; списування та плагіат; несвоєчасне виконання поставленого завдання і т. ін. Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються.
Питання до екзамену	**І. Теоретичні питання:** 1. Краєзнавство як галузь знань та сфера діяльності: термінологічний інструментарій, сутність, структура, функції, організаційні форми, характеристика основних видів. 2. Формування теоретичних засад краєзнавства у к. XIX ст.

	Основні підходи вчених до визначення поняття „краєзнавство” у ХХ ст. 3. Теоретичні засади бібліотечного краєзнавства: сутність, дисциплінарний статус, структура, базові підсистеми. 4. Зміст понять „краєзнавчий документ” і „місцевий документ”. 5. Основні періоди становлення та розвитку бібліотечного краєзнавства в Україні (М. Ясинський, І. Корнєйчик, Н. Кушнаренко, В. Петрикова та ін.). 6. Зародження і формування краєзнавчої традиції в історії українських бібліотек у IX–XVII ст. 7. Становлення бібліотечного краєзнавства у XVIII ст. 8. Роль бібліотек навчальних закладів, товариств, „просвіт” у розвитку бібліотечного краєзнавства XIX – поч. XX ст. 9. Бібліотечне краєзнавство у к. XIX – на поч. XX ст. З’їзд з бібліотечної справи про створення та завдання місцевих відділів у бібліотеках. 10. Краєзнавча діяльність Всенародної бібліотеки України. 11. Бібліотечне краєзнавство у роки „золотого десятиліття” (1917–1928). Створення в структурі Української Академії наук Комісії краєзнавства та бібліографічної комісії. 12. Особливості розвитку бібліотечного краєзнавства у 30-ті рр. XX ст. Кризовий стан бібліотечного краєзнавства у передвоєнний період. 13. Комплексний розвиток бібліотечного краєзнавства у к. 40-х – перш. пол. 70-х рр. XX ст. 14. Внесок І. І. Корнєйчика, Ф. П. Максименка, М. П. Гуменюка в розробку історії, теорії, методики краєзнавчої бібліографії.. 15. Пріоритетний розвиток бібліографічної складової бібліотечного краєзнавства у др. пол. 70-х – поч. 90-х рр. XX ст. 16. Системне оновлення сучасного етапу розвитку бібліотечного краєзнавства в Україні. Створення Всеукраїнської спілки краєзнавців (1990 р.), її бібліотечної комісії. Зміст „Положення про краєзнавчу роботу бібліотек України” (1996). 17. Оптимізація краєзнавчих досліджень в умовах інформатизації суспільства: створення електронних каталогів, краєзнавчих баз даних тощо. 18. Краєзнавча діяльність бібліотеки: сутність, структура. Зміст краєзнавчої функції бібліотеки, її трактування. 19. Організація краєзнавчої діяльності бібліотек: цілі, напрями, функції, види, специфіка управління краєзнавчою діяльністю бібліотек різних типів і видів. 20. Краєзнавчий фонд бібліотеки: визначення поняття, його функції, значення, система узагальнюючих і розділових понять у впорядкуванні терміносистеми краєзнавчих фондів. Основні підсистеми КФ. 21. Фонд краєзнавчих документів: особливості формування, моделювання, комплектування. 22. Критерії краєзнавчої цінності документа, 4 групи краєзнавчих документів. Шляхи виявлення, облік, обробка, розміщення краєзнавчих і місцевих документів. 23. Фонд місцевих документів. Особливості єдиного розподіленого краєзнавчого фонду бібліотек регіону, його місце в системі документних фондів.

	24. Краєзнавчий довідково-бібліографічний апарат бібліотеки: поняття, функції, склад, завдання, компонентна структура. 25. Зведений систематичний краєзнавчий каталог: специфіка, функції, виявлення і відбір документів, структура, допоміжний апарат. 26. Роль зведеного алфавітного краєзнавчого каталогу у відтворенні репертуару краєзнавчих документів. Зведений краєзнавчий каталог (картотека) місцевих документів. Картковий, друкований та електронний краєзнавчі каталоги. 27. Тематичні краєзнавчі картотеки, їх призначення, методика бібліографічного групування записів у картотеках. Специфіка формування фонду довідкових і бібліографічних посібників та фонду виконаних краєзнавчих довідок. Новітні електронні форми КДБА. 28. Типологія краєзнавчих бібліографічних посібників (КБП): історія питання, компоненти системи, структура системи, особливості їх підготовки. Сучасні моделі системи КБП. 29. Краєзнавчі бази даних як складова краєзнавчих електронних ресурсів бібліотеки. Методика створення краєзнавчих баз даних та інформаційних краєзнавчих порталів. 30. Складові елементи системи краєзнавчих баз даних: документографічні краєзнавчі бази даних та їх різновиди. 31. Специфіка бібліографування краєзнавчої літератури, основні етапи укладання краєзнавчих бібліографічних посібників. 32. Організація краєзнавчого обслуговування в бібліотеках різних типів. Специфіка інформаційних потреб користувачів краєзнавчої літератури, їх класифікація. 33. Види краєзнавчих тематичних запитів і довідок, методика їх виконання. Організація доступу до краєзнавчих інтернет-ресурсів, регіональних інформаційних веб-порталів. 34. Основні напрями поширення краєзнавчих документів. Універсальне та спеціалізоване обслуговування. 35. Комплексні краєзнавчі заходи у популяризація краєзнавчих знань. **ІІ. Практичне завдання.** Охарактеризувати краєзнавчий бібліографічний посібник.
Опитування	Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.